

Alliance

Befordult a Boulevard Raspailra. Zsebében szorongatta a metróban készített gyorsfényképet. Fél órát elvesztegetett, mire önállóan sikerült előállítania a fotót, sosem látott még ilyen masinát, otthon igazolványképet kizárólag az Ofotértnben lehetett csináltatni. Kitöltötte a tudásfelmérő tesztet, kezdő csoportba került, befizette a 735 frank tandíjat és átvette a diákigazolványát. Annak ellenére, hogy nagy volt a hangzavar és sokan zsúfolódtak össze a teremben, hamar elintézte a formáságokat, és másnap már el is kezdődött a franciatanulás. Az iskolaépület – elegáns, III. Napóleon korabeli bérház –, az Alliance Française a Montparnasse és a Saint-Germain negyed határán állt, nyüzsgő környék, egymást érték a boltok, kávézók, különféle intézmények, és négy metróállomás között válogathatott. A tandíját egy svájci kálvinista közösség fizette, misszionáriusaik szerte a világban szolgáltak, egy fiatal házaspár valamelyik Párizs környéki külvárosban egyengette a morálist, lelkiileg vagy anyagilag megrokkant emberek életét, önáluk szállásolták el Évát. Naponta járt be az iskolába a gyorsvasúttal, fél egytől kettőig tartott az óra, azután szabadon járt-kelt az esti hazaindulásig. Egyenletesen csordogáló napjait éppen az állandóságához való ragaszkodása bolydította meg. A világ különböző országaiból összegyűlt csoporttársai minden alkalommal máshová ültek, egyedül Éva őrizte a székét, ahova egyszer letette magát, ott maradt végig. Higgadtan viselte kelet-európai földhözragadtságát. Megfigyelte, hogy hiába a cserebere, a felületes társalgáson nem lendült tovább a diákok egymás közötti kommunikációja. Eleinte minden délben megtelt a terem, aztán a jól öltözött gimnazisták fele lemaradozott az egy hónap alatt. Már a második nap folyt a tanítás, amikor berontott a terembe egy kétméteres fiú, csattogó szandálban, lobogó focigatyában, atlétatrikóban, nyakában guatemalai szütyő, karján, lábán színes pamutmadzagok. Hullámos haja fésületlenül lógott a nyakába, foghegyről odaköszönt a tanárnak, és mivel csak Éva mellett volt szabad szék, leült oda. A következő napokban ugyanez megisméltódott, ő sem változtatta a helyét, Johan Hansennek hívták, Dániából érkezett. Óra közben kiment, kávévett az automatából, visszajött, szörcsögött, krárogott, illetlenül hangosakat röhögött, ha valamit humorosnak talált. Éva figyelt, jegyzetelt, szerette az órákat, rögtön a beszélgetésre ösztönözték a diákokat, ismerkedési dialógusokat ismételtettek, s úgy jött ki, hogy Éva Johannal került párba. Megtudta, hogy az apja farmer, ő küldte a fiát Párizsba, hogy világot lásson és tanuljon, de persze ő is paraszt akart lenni. Mint később kiderült, a nevesincs faluból érkezett fiú kifogástalanul beszélt angolul. Óra után téblábolt a folyosón, már mindenki elment, ő csak ácsorgott, Éva napok múlva vette észbe, hogy őt várja, ettől annyira megijedt, hogy beszaladt a WC-be. Amikor Johan ezt meglátta, megorrolt rá. Teltek a napok, Éva nem akart belebonyolódni semmilyen kapcsolatba, három hét múlva hazamegy, legközelebb három év múlva kaphat útlevelet, a józan eszét

használta, de nem sokáig. Óra után odafordult Johanhoz és meghívta, igitanak meg együtt valamit. Johan csúfondárosan nézett rá, karjával eltakarta az arcát, őt utánozta, kifigurázta a félénkségét. Mind a ketten elnevették magukat, ettől kezdve alig beszéltek, minden magától értetődően és a legnagyobb természetességgel történt meg közöttük. Nap mint nap rótták Párizs utcáit, legtöbbször a Beaubourg negyedben kötöttek ki. A Pompidou Központ előtt mindig sűrű volt a levegő. A mutatóványosok és a nézők között érthetetlen összhang uralkodott, pedig a tűznyelők, a kötél tánccs, a pantomimes, a gitáros nem adott elő világszámot, mindenki kissé be volt állva, talán semmi más nem számított, csak az együttlét. Egy zilált külsejű srác törött borosüveggel kezdett hadonászni és agresszívan ordítozott. Két jökepű rendőr temett mellette. Éva bámulta De Gaulle-kalapjukat, lágy esésű szövetnadrágjukon az élt, tiszta kék ingüket, a könnygázgránát, gumibot, pisztoly ellenére hozzá sem értek a fickóhoz.

Aztán átmentek a Forum Les Halles-hoz. Johan ott találkozott a haverjaival, akik a Le Carréban, a Pygmalion szoborcsoporthoz gyűltek össze, isten tudja, hány náció keveredett itt. Míg Johanra várakozott, Éva alaposan körülnézett. Le sem tudta venni a szemét a kis tér közepén álló rózsaszín márványcsoportról: az organikus, spontán, animális és a racionális, más szóval a rendezett, kockafejű lét két véglete közötti lehetséges változatokat elevenítette meg az argentin szobrász. A kígyófejű, liánszerűen tekergő lények éppen úgy imbolyogtak a lét bizonytalan terében, mint a szoborcsoporthoz tövében dülöngélők, fetrengők fiatalok, akik egymás szájából kapkodták ki a jointokat, mások adtak-vettek valami fehér papírt.

Ezen a napon Johan elvitte a barátaihoz, az Hôtel de Ville-t és a Marais negyedet összekötő Roi de Sicile utcába. Régi bérház, kívülről makulátlan, belépvé orrfacsaró hűgyszag, csigalépcső, hetedik emelet, komfort nélküli cselédszoba, ketten bérlik, kaotikus rendetlenség egy kopott bundájú, bűdös macskával... kanlyuk... aztán egy kis szemlélődés után Éva felfedezett valamiféle szakrális rendet, úgy látszik, a fontos dolgokat számon tartják. Kis fonott kosárka, törődött vulkánfiber bőrönd elkülönítve az életük rendetlenségben tartott, szájalmas kellékeitől. Szerette volna megkérdezni az albérlőtől, Pascaltól, mit tart ezekben a holmikban, de Pascal nem beszélt angolul, Éva pedig nem mert megkérni, nyissa ki a bőröndöt, érezte, hogy féltett értékeit zárta el benne, talán valamelyik, már nem élő őstől maradtak rá ezek a kacatok. Pascal egy bretagne-i faluból, a munkanélküliségből költözött Párizsba, de itt sem érzi jól magát. Karikás fekete szeméből Éva azt olvasta ki, hogy létezését merő véletlenségnek tekinti. Papírgyárban dolgozik, egész nap mérgező vegyszereket lélegzik be, a fizetése kevés, az árak magasak, óriásiak a levonások, a munkanélküliségegy-adó a legtöbb, és ezt egy perc alatt eldarálta, kommentár nélkül. Alig várja, hogy délután hatkor hazaérjen és szertartásosan megsodorja az aznapi jointokat a barátaival. Most az előkészületeknél tartottak. Bekapcsolták a zenét, Pascal elővett egy iskolai rajztáblát és kartonkártyával valami porszerű halmot ütögetett-kapargatott. Egyre nagyobb homály borult a szobára, csak a cigarettájuk parazsa világított. Éva nem kért a jointból, nem unszolták, nem nézték ki maguk közül, befogadták mint Johan barátját. Jól érezte magát velük, nem beszéltek, egy idő után azonban nevetgélni, röhögni kezdtek nagy hullámokban. Éva mindeközben Pascal rajzait nézegette egy kislámpa halvány fényénél. Elhagyatott alagutakban, vasúti átjárók tövében a horror vacui nyomása alatt keletkezett graffitikre em-

lékeztették ezek az érthetetlen és ijesztő firók. Pascal grafikus szeretett volna lenni, mindig filc és füzet volt a kezében, főleg betűket hányt egymásra kaotikus összevisszaságban, fenyegetően sötét háttérrel. A betűk között néha torz grimaszokat vágó fejek vicsoorogtak, figyelmeztető jelzések voltak ezek Éva számára, aki nagy író vagy híres tudós akart lenni. Az afrikai maszkokhoz hasonlító, düllelt szemű, tátott szájú szörnyek mintha azt mondták volna neki, vigyázzon nagyon, mit mond, mert ebben a mostani ernyedtségében nincs már semmi érdekes, semmi elmondanivaló, s ha van is, nem érthető, semmi nem érthető. Borosüvegek is előkerültek, majd kiürültek. Johan korábban említette Évának, hogy tizenhárom éves kora óta szív marihuánát, most mégis kiütötte magát. Odahajolt Évához: – Nem értem, mi történt velem, rosszul vagyok – súgta. – Gyere, menjünk le az utcára, elegem lett, nem akarom őket látni. – Johan szinte kiesett a lakásból, Éva szíve a torkában dobogott, mi lesz, ha elkezd gurulni a hetedikről, mivé lesz ez a gyerek a földszintig, de Johan pillanatok alatt összeszedte magát. Leültek egy padra és nézték a Szajna túlsópartján kivilágított épületeket. – Csak veled szeretnék lenni – ismételte alig hallhatóan Johan, s hangja valahonnan messziről, talán egy másik létezésből szólt hozzá. Éva ölébe ejtette a fejét, arcát a combja közé fúrta. Éva úgy ölelte magához, mint a kisbabáját. Johan az anyjáról kezdett beszélni. Az első férje halála után depresszióba esett, gyógyszerezik, egész nap ágyban fekszik, az apja nevelte, mellesleg kilenc- és tizenhárom éves kora között fiú szerelme volt, aztán rájött, jobban érdeklik a nők, mekkora szerenese, mondta nevetve és összeborzolta Éva haját. – És nem tudod, ki volt az első férje, miért omlott ennyire össze? – kérdezte Éva. – Nem, nem érdekel – válaszolta Johan. – Gyere, menjünk, sétáljunk – és már le is zárta a témát, mert közben kijózanodott. – Ja, elfelejtettem mondani, hogy holnap nem jövök iskolába, megbeszéltük Pascalékkal, hogy elutazunk Le Havre-ba, látni akarom a tengert. – Aztán felkapta, vitte Éva könyvekkel tele táskáját, elkísérte a Gare du Nord-hoz, megvárta vele az RER-t, elváltak, ki tudja, talán végleg.

Éva másnap franciaóra után a múzeumokat járta. Rue de Paradis, Reklámmúzeum, majd Robert és Sonia Delaunay-kiállítás, írta fel még otthon macskakaparással a Párizs-füzetébe. Furcsa, de jó volt egyedül metrózni és járkálni. Johanra gondolt, és azon tépelődött, miért éppen Le Havre-ba vágyott, ahol a kikötőben kilométereken át nem látni mást, csak hatalmas konténereket, a várost totálisan lebombázták a második világháborúban, a természet és a teremtett világ szépségei száz százalékgig hiányoznak ebből a monumentális, lélektelen városból. Bár ahogy kezdte kiismerni a fiút, könnyen el tudta képzelni, hogy egy klasszikusan vadregényes táj hidegen hagyja. Odaért a Reklámmúzeumhoz. Ugyan száz év távlatában tekinthette át az európai reklámplakát történetét, mégis a századfordulós szecessziós plakátok álltak hozzá a legközelebb. Elhűlve fedezett fel köztük egy magyar nevet 1897-ből: Basch Árpád színes grafikáján az alföldi tájban egy betyárnak öltözött, tarisznyás, nagy bajszerű legény pipázva, komótosan tolja az ekeszarvat, amelyet két, elefántnyi szürke marha húz. A Kühne gépgyár ekevasreklámja volt. Le kellett ülnie. Eszébe jutott, miket magyarázott neki Johan bódulatában a Közös Piacról, a dán mezőgazdaságról meg a demokráciáról, és arról, hogy ő miért szavaz a szocialistákra. Kristálygolyókként koppantak Éva fejében a szavai. Most a Modern Művészetek Múzeuma felé, a város másik végébe vette az irányt, és keresgélgni kezdte a táskájában a kombinált jegyét, amit Johan

a múltkor a szájába vett, megrágott és kiköpött, majd azt mondta: – Ez a véleményem a burzsuj művészetről. – Éva kisímította, megtörölgette, összeragasztgatta, szégyellte volna elmondani, hogy nem tud másikat venni. Kiszállt a metróból a lenánál és már meg is érkezett, csak a jegyszedőnő nem akarta beengedni a megrongálódott jegyével, de végül kiegyeztek egy megrovásban. Szeme káprázott a sok színes gömbtől, mintha a kaleidoszkópba nézne, úgy gurultak ide-oda előtte a falakon a kerek formák. Legszívesebben belebújt volna valamelyik golyóba, örkre. Káprázó szemmel jött ki a múzeumból, még nem akart visszautazni a kedves svájci családhoz a külvárosba, elhatározta, hogy sétál egyet a Pompidou Központ környékén. Bealkonyodott közben, és olyan színekben játszott az ég, mint amilyeneket nemrég a kiállításon látott. Befordult az Óranegyedbe és az Idő ura nevű zenélő óra felé tartott, mert naponta egyszer, délután hatkor az idő lovagja mind a három őselemmel megküzd, s mielőtt győzne, megáll a masina és a zene, ezt akarta megint látni, de elakadt az Ikarosz-szobornál, mert most vette csak észre, az alkonyati fényben, hogy a szárnyai olyanok, mintha két borotvaél illeszkedne torzó alakjához. A bronzszobor feje egy őskori idolhoz vagy egy ufóhoz hasonlított. Vállmagasságú posztamensen állt, úgyhogy a cigarettásdoboztól kezdve sörösüvegeken, banánhéjon át a félig kievett joghurtos dobozig mindenféle szemetet otthagytak a kultúrhérosz lábánál. Éva körbe akarta járni, amikor szó szerint Johanba ütközött, aki éppen egy rágógumit nyomott a talpzatba. Meglepetten néztek egymásra. – Ez neked Le Havre? – futott ki Éva száján. – Nem, ez a Les Halles – nevette el magát Johan és átölelte. – Nem megyek el Le Havre-ba, inkább veled maradok. – Éva éppen elérte az utolsó RER-t, a 0:40-est.

Ma éjjel nem várta a hűtőben félretett vacsora. Ebből megértette, hogy szállásadói neheztelnek rá, amiért elhanyagolta a társaságukat. Megpróbálta helyrehozni a sok mulasztást, hagyott nekik egy kis levelet a konyhaasztalon, hogy holnap szeretné velük tölteni a délutánt. Reggel egy virágrajzot talált az ágya mellett és egy üzenetet: ötkor indulunk Bougivalba. Odaírta, hogy OK, és rohant az iskolába. Mire a kurzus végéhez és egyszersmind a passé composéhoz, az összetett múlt időhöz értek a nyelvtanban, jócskán megfogyatkozott a társaság, úgyhogy Brigitte-nek, a tanárnőjüknek több alkalma nyílt a kitartó tanulókat faggatni. Jacques Prévert *Pour toi mon amour* című versével szemléltette ezt az igeidőt, és adott nekik tíz percet, hogy tanulják meg. Johan rágózott és kibámult az ablakon, Éva szívszorongva magolt. – Hát akkor Johan, legyen szíves – szólította meg Brigitte a dán fiút, mert elképzelhető, hogy nehezen tűrte az elmúlt hetekben a viselkedését, amit soha nem tett szóvá. Johan elkezdte, ülve maradt, és amikor ahhoz a versszakhoz ért, hogy „Je suis allé au marché aux fleurs / Et j'ai acheté des fleurs / Pour toi / Mon amour” – Évára nézett. A tanárnő is nagyot nézett, hogy a három versszakot hogyan tanulhatta meg ilyen rövid idő alatt, bámészkodva. Iskola után a Beaubourg-ba mentek, eleredt az eső, Johan, aki tengeri országból jött, óriási vízhatlan köpenyt hordott magánál, leültek egy padra a tér közepén és alábújtak, senki nem háborgatta őket. Állandóan nevettek, napok óta és most is, Johan azt mondta, nemcsak azért akart vele a halászkabát alá bújni, hogy csokolózzanak, hanem mert félti a haját, még leázik róla a henna, ugyanis ő eredetileg szőke, de nem akar úgy kinézni, mint a többiek, minden dán szőke, kék szemű és kétméteres – dohogott. – És most odaadnád a rúzsodat? – Fogta magát

és kifestette a száját, elállt közben az eső, kibújtak a köpeny alól, bementek a legközelebbi kávézóba, várták Pascalékat. A kifestett Johanra ügyet sem vetettek az emberek, egy-két nő elcsodálkozva rábámult, de semmi több, egyetlen gay nem ült mellé. Évának lassan indulnia kellett, közben Pascal a fülébe súgta, holnap üres a lakás, nyugodtan búcsúzzanak el egymástól, tudja, hogy ez az utolsó napjuk, ők a barátaiknál alszanak. Éva rámosolygott, nevetve intettek egymásnak. Hazaérve a svájciak egy-kettőre a kis Citroënbe tuszkolták és indultak Bougivalba egy pártfogoltjukhoz vacsorára. Éva annyit tudott, itt élt Turgenyev, itt halt meg Bizet, valami finom nyaralóhely lehet, és nem tévedett, vadszőlővel végigfuttatott, favázas régi házak, békebeli, meseszerű hangulat. François ratatouille-jal várta őket, barátnője, egy kötél táncosnő lakásában lakott. Hazafelé robogva szállásadója, a lelkész elmesélte Évának, hogy François, mint annyian mások egy bizonyos időben, elment az indiánokhoz valahova az Amazonashoz, ivott ott egy főzetet, és utána negyven napig nem tudott aludni. Mindent megpróbált, eredménytelenül, és már egészen közel érezte magát a véghez, amikor eszébe jutott valami. Megkereste az ottani keresztény misszionáriust, megkérte, imádkozzának együtt, és akkor ez a pap kihozta őt a halál előtti állapotból, ami megváltoztatta az életét. Jó hangulatban telt az estéjük, az utolsó napját Johannal szeretete volna tölteni, megértették és elfogadták. Eddig sem beszéltek sokat, ezen az utolsó napon szinte semmit, mászkáltak, nem nevettek annyit, mint korábban. Éva talált százötven frankot a pad alatt, jókedvre derültek, bevásároltak, szentül hitték, hogy búcsúvacsorára kapták. Felmásztak a hetedikre, gyertyákat gyújtottak, a legfinomabb falatokkal emlékeztek meg az első és utolsó együtt töltött hónapjukról. Csak annyit mondtak búcsúzáskor, hogy szia.

Éva másnap este már az ablakával szemközti János-hegyet nézegette a szobájából. Mély álomba zuhant. Ruhátlan teste megemelkedett a kék égben, hosszú, hullámos szőke haja lebeg a légben, majd hirtelen lángcsóva kap a bokájába, halad a csípője felé, tovább, tovább, az arc eltorzul a fájdalomtól, a tűz belemar, az sem látszik többé, eltűnik, tetőtől talpig elég. Másnap megnézte a fürdőszobai műanyag szélű tükörben, hogy nem maradt-e stigma az arcán vagy a testén, de mindene ép volt. Délután beiratkozott a Szekfű utcai Francia Intézet intenzív nyelvtanfolyamára, ahová heti háromszor, a munka utáni esti órákban járt. Az udvar végében egy rozsdáette, fekete vasajtó mögötti pincében folyt az oktatás. De a tanára legalább született francia volt. A levegőtlen helyiségben mindig nyitva volt a kukucskálóablak, Denis-ről, a tanárukról mégis folyt a víz, mire véget ért az óra. Karórája számlapján egy pagoda díszlett... előző kultúrmissziójából hozott emlék lehetett.